

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Pavla Molka (soudce zpravodaj) a soudců Petra Mikeše a Kateřiny Kopečkové v právní věci žalobce: **I. K.**, zast. Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem se sídlem Varšavská 714/38, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 2. 2025, č. j. OAM-1467/ZA-ZA15-LE05-EX-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2025, č. j. 20 Az 6/2025-66,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, státní příslušník Ukrajiny, pobýval po vypuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajině na území České republiky se svou manželkou a dvěma syny na základě dočasné ochrany, kterou si však následně neprodloužil. Již dne 29. 8. 2015 se měl na Ukrajině dopustit trestného činu úmyslného vážného ublížení na zdraví, když měl razantním kopnutím do hlavy způsobit nevratné znetvoření obličeje poškozeného. Za tento skutek dle ukrajinského práva hrozí sazba trestu odnětí svobody na 5 až 8 let.

[2] Dne 9. 3. 2023 na něj v souvislosti s tímto skutkem ukrajinské orgány vydaly mezinárodní zatýkácí rozkaz. Dne 29. 10. 2024 požádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany v České republice, a to až poté, co se dozvěděl o probíhajícím extradičním řízení. Mezitím bylo pravomocně rozhodnuto o přípustnosti jeho vydání k trestnímu stíhání na Ukrajinu a dne 13. 11. 2024 byl vzat do vydávací vazby. Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto usnesení rozhodl, že žalobci neuděluje azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a doplňkovou ochranu nelze udělit pro existenci důvodů podle jeho § 15a odst. 1 písm. b), neboť dospěl k závěru, že existují závažné důvody se domnívat, že se žalobce ve své domovině dopustil vážného zločinu.

[3] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou, ve které namítal, že popsany skutek nelze kvalifikovat jako vážný zločin ve smyslu zákona o azylu, že žalovaný nesprávně vycházel z rozhodnutí vydaných v extradičním řízení, která nerozhodují o jeho vině, a že mu byla odepřena možnost vyjádřit se k některým podkladům, zejména k opravenému překladu listin. Dále zpochybňoval průběh vyšetřování na Ukrajině a poukazoval na rozpory mezi jednotlivými svědeckými výpověďmi, na průtahy a na procesní nedostatky při vyšetřování ukrajinskými orgány. Dále uvedl, že se obává návratu do vlasti z důvodu válečného konfliktu a z obavy před nespravedlivým trestním stíháním.

[4] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) žalobu v záhlaví citovaným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že pojem „vážný zločin“ je třeba vykládat autonomně ve světle vnitrostátního práva i příslušných unijních předpisů. Zdůraznil, že rozhodnutí o vině a trestu přísluší orgánům trestní justice, nikoli žalovanému, ten však musí na základě dostupných podkladů posoudit, zda existují závažné důvody domnívat se, že žadatel o mezinárodní ochranu vážný zločin spáchal. Skutkový popis obsažený v extradičním spise a lékařské zprávy podle městského soudu nasvědčují tomu, že žalobcovo jednání mělo vysokou intenzitu a způsobilo těžké ublížení na zdraví. Městský soud uvedl, že výpovědi svědků ohledně žalobcova podílu na útoku se v jádru shodují a že zjištěné zranění bylo natolik závažné, aby odůvodňovalo aplikaci vylučovací klauzule.

[5] Městský soud se dále zabýval tvrzenými procesními vadami. Připustil, že žalobci nebyla dána možnost vyjádřit se k opravenému překladu některých listin, avšak dospěl k závěru, že tato vada neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť samotný obsah listin se věcně nezměnil. Odmítl i námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného a uzavřel, že se s otázkou naplnění vylučovací klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu vypořádal dostatečně. Z těchto důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel předně namítá, že skutkový děj, z něhož žalovaný i městský soud vycházeli, nelze kvalifikovat jako vážný zločin ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Má za to, že žalovaný se otázkou naplnění této vylučovací klauzule nezabýval dostatečně a rezignoval na vlastní posouzení věci, když své závěry založil převážně na rozhodnutích vydaných v extradičním řízení. Tato rozhodnutí však nerozhodují o vině stěžovatele, a nemohou proto sloužit jako podklad pro závěr o existenci důvodného podezření ze spáchání vážného zločinu.

[8] Dále uvádí, že skutková zjištění, na nichž žalovaný a městský soud stavěli, jsou rozporná. Zejména výpovědi svědků podle stěžovatele vykazují značné nesrovnalosti a nelze z nich spolehlivě dovodit, že to byl právě on, kdo poškozenému způsobil těžké zranění. Namítá též, že orgány činné v trestním řízení na Ukrajině postupovaly nestandardně, neboť svědky vyslyšely s výrazným časovým odstupem a za okolností, které vzbuzují pochybnosti o jejich věrohodnosti. Tyto rozpory podle jeho názoru správní orgány ani městský soud dostatečně nereflektovaly. Stěžovatel namítá, že jejich bagatelizace je v rozporu

pokračování

se zásadou *in dubio mitius* a s judikaturou Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), zejména rozsudkem ze dne 31. 3. 2011, č. j. 4 Azs 60/2007-136, podle něhož leží důkazní břemeno výhradně na státu. Z citovaného rozsudku dle stěžovatele také vyplývá, že mu již během azylového pohovoru měly být sděleny důvody pro aplikaci § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, aby se k nim mohl vyjádřit. Městský soud podle stěžovatele tuto judikaturu nerespektoval, čímž zatížil své rozhodnutí vadou překvapivosti.

[9] V této souvislosti stěžovatel rovněž zpochybňuje, že otázku, zda se skutek stal a kdo jej spáchal, má postavit najisto trestní soud, nikoliv orgány v řízení o mezinárodní ochraně. Výklad, který přijal městský soud, podle něj nepřipustně rozšiřuje aplikaci vylučovací klauzule, neboť připouští, aby azylový orgán založil rozhodnutí i na rozporných či pochybně získaných důkazech, s odkazem na to, že tyto rozpory budou vyřešeny až v rámci trestního řízení. Stěžovatel je přesvědčen, že takový postup není slučitelný s požadavkem na existenci „závažných důvodů“ ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

[10] Stěžovatel označil rozsudek městského soudu za nepřezkoumatelný, neboť podle něj neobsahuje řádné vypořádání všech jeho námitek, zejména ohledně kvalifikace vážného zločinu, pochybností v extradičním spise a bezpečnostní situace na Ukrajině. Podle stěžovatele se obě instance jednostranně soustředily na otázku vylučovací klauzule, aniž by vzaly v potaz, že v případě návratu mu hrozí vážná újma nejen v podobě trestního stíhání, jehož férovost je zpochybnitelná, ale též v důsledku pokračujícího válečného konfliktu.

[11] S ohledem na shora uvedené stěžovatel navrhuje, aby NSS zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti plně odkázal na své rozhodnutí, správní spis a napadený rozsudek. Závěry žalovaného mají oporu ve správním spise a všechny kasační námitky považuje za nedůvodné. Dále odkázal na ustálenou judikaturu NSS. Proto kasační stížnost navrhl odmítnout jako nepřijatelnou či zamítnout pro její nedůvodnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Ve věcech, v nichž před krajským (respektive městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem *podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele* (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Pokud by tomu tak totiž nebylo, musela by být odmítnuta jako nepřijatelná. NSS přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[15] NSS shledal, že kasační stížnost není přijatelná, jelikož nebyl naplněn žádný z obou výše uvedených důvodů. NSS nezjistil žádné zásadní pochybení městského soudu a na stěžovatelovy námitky již nabízí dostatečnou odpověď ustálená judikatura NSS, na kterou odkazuje níže.

[16] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS).

[17] Stěžovatel uvádí, že se městský soud nedostatečně vypořádal s jeho námitkami a ignoroval jím navržené důkazy a dezinterpretoval judikaturu, a proto považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný. Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal městský soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (srov. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, či ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, č. 1773/2009 Sb. NSS). Městský soud srozumitelně uvedl, proč námitky uplatněné stěžovatelem neshledal důvodnými. NSS napadený rozsudek nepovažuje za nepřezkoumatelný.

[18] NSS připomíná, že skutečnost, že městský soud nereaguje na každé žalobní tvrzení, nezpůsobuje nepřezkoumatelnost jeho rozsudku. Dle ustálené judikatury totiž krajský (městský) soud nemá povinnost reagovat na každou dílčí žalobní argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jeho úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace jako takové (srov. např. rozsudky NSS ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19, nebo ze dne 18. 3. 2021, č. j. 1 Afs 289/2019-41, č. 4192/2021 Sb. NSS). Je třeba brát v potaz, že stěžovatel zaměřil velkou část své argumentace na námitky, které se míjejí s předmětem řízení, kterým není věcně rozhodnout o stěžovatelově vině a trestu za vážný zločin, z něž je obviněn na Ukrajině, ale pouze posoudit, zda se na něj vztahuje vylučovací klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Městský soud tímto pohledem v bodě 40 vysvětlil důvody, proč provedl jen relevantní část důkazů, a také zmínil, že většina námitek uplatňovaných stěžovatelem má své místo až v následném řízení o vině a trestu.

[19] Velmi podobný případ týkající se občana Ukrajiny, který se na Ukrajině účastnil rvačky, při níž měl jinému způsobit vážné ublížení na zdraví, a proto má být vydán k trestnímu stíhání na Ukrajinu, posuzoval NSS nedávno v usnesení ze dne 27. 8. 2025, č. j. 1 Azs 140/2025-27, a není důvod, proč se od něj v současném řízení odchýlit. Zde se vyjádřil i k nyní zmiňované relevantnosti aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině v případech spadajících pod vylučující klauzuli dle § 15a zákona o azylu: „*K hodnocení aktuální situace v zemi původu v případech vydávání za účelem trestního stíhání již Nejvyšší správní soud uvedl, že rozhodne-li správní orgán o tom, že azyl a doplňkovou ochranu nelze udělit (§ 15 a § 15a zákona o azylu), nezkoumá již, zda v důsledku aplikace vylučujících klauzulí (ne)dojde k porušení zásady non refoulement (rozsudek NSS ze dne 30. 8. 2021, č. j. 8 Azs 192/2020-48, č. 4248/2021 Sb. NSS, body 45 až 52). Ochrany ve smyslu non refoulement se takovému žadateli ,musí s ohledem na uvedené závazky dostat v těchto dalších řízeních (v dané věci je tímto řízením extradiční řízení‘ (bod 48 tamtéž; či nověji např. usnesení NSS ze dne 28. 5. 2025, č. j. 2 Azs 49/2025-28, bod 13).“*

[20] Jak již NSS konstatoval v rozsudku 8 Azs 192/2020-48, azylové řízení a extradiční řízení sledují odlišné účely a podléhají odlišnému důkaznímu standardu. V azylovém řízení je pro aplikaci vylučovací klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu postačující,

pokračování

pokud správní orgán prokáže existenci „důvodného podezření“, že žadatel spáchal vážný zločin. Nejde tedy o věcné rozhodování o vině, nýbrž o preventivní posouzení, zda žadatel může být z ochrany vyloučen.

[21] Stěžovatel správně namítá, že se žalovaný nemůže odkázat čistě na extradiční spis, ale je nutné, aby provedl vlastní posouzení. Takové posouzení však žalovaný provedl, zhodnotil všechny dostupné materiály a městský soud se na tyto závěry odkazuje v bodech 34, 38 a 39 napadeného rozsudku. V nich dovedl, že ve stěžovatelově případě skutečně je důvodné podezření, že se dopustil vážného zločinu ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Přitom pokud je shledána aplikace vylučovací klauzule, nelze mezinárodní ochranu poskytnout.

[22] Stěžovatel v této souvislosti odkazuje na rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2011, č. j. 4 Azs 60/2007-136, avšak jeho výklad je nepřesný. Uvedený rozsudek akcentoval povinnost správního orgánu sdělit žadateli důvody, pro něž hodlá aplikovat vylučovací klauzuli, aby se k nim mohl vyjádřit, a současně připomněl, že důkazní břemeno leží na státu. Nelze jej však vykládat tak, že správní orgán či správní soud musí odstranit veškeré pochybnosti o skutkovém ději stejně přísně jako soud trestní. Městský soud se s touto námitkou vypořádal a uzavřel, že výpovědi svědků jsou v jádru konzistentní, pokud jde o podíl stěžovatele na útoku.

[23] Z usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007–119, č. 2174/2011 Sb. NSS, stěžovatel dále cituje tuto pasáž: *„Je ovšem nezbytné zdůraznit, že v žádném případě nemůže být rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany překvapivé. Skutečnosti, které správní orgán považuje ve smyslu § 15 zákona o azylu za relevantní, musí být žadateli o udělení mezinárodní ochrany předestřeny, aby se k nim mohl vyjádřit a případně navrhnout doplnění dokazování.“* Stěžovatel namítá, že rozhodnutí žalovaného pro něj bylo překvapivé, jelikož mu při azylovém pohovoru nebyly předestřeny důvody k aplikaci vylučovací klauzule. Městský soud v bodě 34 rozsudku toto tvrzení vyvrátil, stěžovatel byl dotazován na jeho důvod podání žádosti, taktéž na případné materiály k trestnímu stíhání. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že z obsahu správního spisu je jasné, že stěžovatel o mezinárodní ochranu požádal až poté, co bylo vydáno rozhodnutí o jeho vydání k trestnímu stíhání na Ukrajinu. Navíc během pohovoru, u kterého byl přítomen i jeho právní zástupce, a tím pádem měl stěžovatel zajištěnu možnost se k věci kvalifikovaně vyjádřit, to uvedl jako jediný důvod žádosti. Rozhodnutí tedy pro stěžovatele nemůže být překvapivé.

[24] Stěžovatel dále brojí proti závěru, že jednání, jehož se měl dopustit, představuje „vážný zločin“. K tomu NSS uvádí, že pojmem „vážný zločin“ ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu vylučujícím udělení doplňkové ochrany se již opakovaně zabýval. V tomto ohledu platí, že závažnost zločinu má být posouzena na základě všech relevantních subjektivních i objektivních okolností konkrétního případu (usnesení NSS ze dne 31. 7. 2024, č. j. 6 Azs 343/2023-26, bod 21). Jedná se zejména o zločiny proti životu, zdraví, fyzické integritě nebo svobodě člověka (usnesení NSS ze dne 7. 12. 2023, č. j. 1 Azs 179/2023-30, bod 11). V tomto ohledu městský soud, který se k této námitce již dostatečně vyjádřil v bodech 35 až 40 napadeného rozsudku, zcela respektoval judikaturu kasačního soudu, jestliže jednání stěžovatele spočívající v kopnutí poškozeného do hlavy, kterým způsobil nevratné znetvoření obličeje, kvalifikoval jako „vážný zločin“ ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel

v kasační stížnosti obsáhle rozebírá, jak by mohl být jeho čin klasifikován podle českého a ukrajinského trestního práva. Tato přesná trestněprávní kvalifikace však není jediná rozhodující, jak NSS potvrdil v bodě 14 rozsudku ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, č. 3546/2017 Sb. NSS: „Závěr o tom, že se stěžovatel dopustil vážného zločinu, a tudíž mu nelze udělit doplňkovou ochranu, nelze odůvodnit pouze s odkazem na to, že byl žadatel odsouzen za spáchání činu, který je vnitrostátním trestním právem označován za zvlášť závažný zločin. Ačkoli může být kvalifikace činu z hlediska terminologie trestního práva jedním z kritérií, ke kterým je žalovaný povinen přihlédnout (jakkoli kritériem výchozím), z hlediska požadavku souladnosti rozhodnutí o mezinárodní ochraně s kvalifikační směrnici, nemůže být jediným. V kontextu případu stěžovatele budou dalšími okolnostmi, které je třeba vzít v úvahu, povaha a závažnost činu spáchaného stěžovatelem a v souvislosti s ní výše uloženého trestu, míra účasti stěžovatele na trestné činnosti, skutečnost, že nedošlo k dokonání trestného činu (včetně příčiny odůvodňující, proč se tak nestalo) či skutečnost, že stěžovatel již trest odnětí svobody vykonal.“

[25] Nelze tedy tvrdit, že k jistotě o tom, že je stěžovatel obviněn z vážného zločinu ve smyslu § 15a zákona o azylu, postačuje jistota, že jde zvlášť závažný zločin ve smyslu českého trestního práva, ani že je naopak taková jistota o vnitrostátní trestněprávní klasifikaci daného činu nezbytná. Stěžovatel přitom staví svou argumentaci právě na tom, že není zcela jisté, zda by pohledem českého práva a české judikatury byl jeho čin opravdu jistě kvalifikován právě jako těžké ublížení na zdraví dle § 145 trestního zákoníku. Uvádí, že ukrajinské orgány zjistily ve smyslu ukrajinského práva dobu léčení poškozeného „delší než 3 týdny“, ovšem česká judikatura vykládající § 122 odst. 2 písm. i) trestního zákoníku chápe jako těžkou újmu na zdraví takovou, která vyžaduje léčení delší než 6 týdnů. Zpochybňuje také, že by byla u poškozeného splněna podmínka „zohyzdění“ ve smyslu § 122 odst. 2 písm. f) trestního zákoníku, neboť ukrajinské orgány nevylučují, že by zohyzdění poškozeného mohlo být řešitelné specifickou operací. Přitom pokud by u poškozeného nešlo o „těžkou újmu na zdraví“ ve smyslu § 145 trestního zákoníku, mohl by jeho čin být klasifikován i pouze jako úmyslné lehké ublížení na zdraví dle § 146 trestního zákoníku, popřípadě jako úmyslné lehké ublížení na zdraví se způsobením těžké újmy na zdraví podle § 146 odst. 3 trestního zákoníku s trestní sazbou dvě léta až osm let odnětí svobody, což podle stěžovatele lépe odpovídá sazbě 5 až 8 let podle ukrajinského trestního zákoníku. Stěžovatel tedy netvrdí, že by jeho čin měl úplně jinou povahu, než shledaly české a ukrajinské orgány (typicky že vůbec nemůže jít o zločin), ale snaží se prokázat, že při jiné kvalifikaci některých dílčích aspektů daného trestného činu by na něj mohla dopadnout poněkud nižší trestní sazba. Jak však bylo řečeno již výše, není úkolem řízení o udělení mezinárodní ochrany dosáhnout definitivních závěrů o stěžovatelově vině a trestu, to přísluší orgánům činným v trestním řízení.

[26] Lze proto uzavřít, že ve věci stěžovatele nedošlo k naplnění žádné z výše uvedených podmínek přijatelnosti, a NSS proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[28] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch

pokračování

neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 5. září 2025

Pavel Molek
předseda senátu